

شیوه‌نامه بازگردانی در رویه واردات

معاونین/ناظرین/مدیران کل/مدیران محترم گمرکات اجرای ۱۴۰۳/۱۸۷۳۹۶۸ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۵

مقدمه

در پی ابلاغ قانون امور گمرکی در مورخ ۱۳۹۰،۹،۲۲، گمرک جمهوری اسلامی ایران با عنایت به بند «ط» ماده (۳) قانون مزبور مبنی بر "استفاده از فناوریهای نوین و تجهیز اماکن گمرکی به ابزارهای پیشرفته جهت افزایش کارایی و بهبود انجام تشریفات گمرکی اقدام به ایجاد بسترهای لازم جهت الکترونیکی نمودن کلیه رویه های گمرکی" با هدف شفاف سازی و تسریع در عملیات و همچنین عدم حضور فیزیکی ذینفعان در گمرکات اجرایی با استفاده از قابلیت اظهار الکترونیکی کالا از طریق سامانه EPL نموده است که این مهم پس از ساعت ها کار کارشناسی توسط نیروهای متخصص داخلی در رویه ها گمرکی بهره برداری گردید.

سامانه EPL با نام پنجره واحد تجارت فرامرزی یک سامانه کاربردی است که با مکانیزاسیون کلیه فرایندهای گمرکی منجر به افزایش سرعت و دقت در انجام تشریفات ترخیص کالا گردیده و در حال حاضر کلیه مراحل اظهار کالا توسط ذینفعان در بستر سامانه فوق الذکر و در اجرای ماده ۳۹ قانون امور گمرکی مبنی بر اینکه :

"تشریفات گمرکی به استثناء موارد مندرج در مواد (۴۰) و (۴۱) این قانون منوط به اظهار کالا با تسلیم اظهار نامه به شکل و تعداد نسخی که گمرک ایران تعیین می نماید توسط صاحب کالا با نماینده قانونی وی انجام می شود گمرک ایران مجاز است شکل نحوه تنظیم اظهارنامه و تشریفات اظهار و ترخیص کالا را بر حسب ضرورت تغییر دهد."

در قالب فرمهای الکترونیکی SAD صورت می پذیرد. اگر چه در تبصره ۲ ماده ۳۹ قانون امور گمرکی، صاحب کالا مسئولیت صحت مندرجات اظهارنامه و اسناد تسلیمی به گمرک را بر عهده دارد اما در مواردی که اظهار نامه توأم با مغایرت با اطلاعات ارائه شده به بانکها و سازمان توسعه تجارت (که حاوی اطلاعات خود اظهاری ذی نفعان قبل از ورود کالا است)، تنظیم و کالا ترخیص میگردد و در شرایطی انجام اصلاحات تبعات قانونی در پی دارد لذا ایجاب می نماید تا شیوه نامه نحوه بازگردانی اظهار نامه تدوین و جهت وحدت رویه به گمرکات کشور ابلاغ شود.

مبانی قانونی و مقرراتی

- قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرایی آن
- قانون مقررات صادرات و واردات و آئین نامه اجرایی آن
- قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
- مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی
- شیوه نامه ترخیص درصدی به شماره ۱۴۰۳،۳۲۵۵۷۸ مورخ ۱۴۰۳،۳،۸
- دستور العمل کسر تخلیه شماره ۱۴۷،۱۴۰۲،۱۵۶۵۳۵۷ مورخ ۱۴۰۲،۱۱،۰۳

مفاهیم

اظهار کالا: بیانیه ایی کتبی یا شفاهی است که بر اساس مقررات این قانون اظهار کننده، رویه گمرکی مورد نظر خود را در باره کالا مشخص میکند و اطلاعات مورد نیاز برای اجرای مقررات گمرکی را ارائه میدهد. (بند الف ماده ۱ قانون امور گمرکی)

اظهار کننده: صاحب کالا یا نماینده قانونی او است که کالا را برابر مقررات این قانون به گمرک اظهار می کند. در اظهار الکترونیکی صاحب کالا یا نماینده قانونی وی به استناد گواهی رقومی (دیجیتالی) تأیید شده از مراکز مجاز صدور گواهی مذکور به عنوان صاحب کالا یا نماینده قانون اظهار کننده شناخته می شود (بند «ب» ماده (۱) قانون امور گمرکی)

ترخیص: خروج کالا از اماکن گمرکی پس از انجام تشریفات گمرکی مربوط است. (بند «ب» ماده (۱) قانون امور گمرکی)

تشریفات گمرکی: کلیه عملیاتی است که در اجرای مقررات گمرکی انجام می شود. (بند «ج» ماده ۱۰ قانون امور گمرکی)

صاحب کالای تجاری: شخصی است که نسخ اصلی اسناد خرید و حمل به نام او صادر شده (و در مورد کالای خریداری شده با تعهد سامانه بانکی آن اسناد از طرف بانک مهر شده) و ترخیصیه نیز به نام او باشد یا اسناد مزبور به نام وی ظهورنویسی و صحت امضاء واگذارنده از طرف مقام صلاحیت دار گواهی شده باشد.

سایر مفاهیم: مطابق قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن.

مدیریت خطر (مسیر اظهار نامه های گمرکی)

بر اساس اصول مدیریت خطر کالاهای اظهاری در گمرک در پی تصمیمات اتخاذ شده از سوی کمیته انتخاب مسیر کلیه کالاها در یکی از مسیرهای سه گانه ذیل قرار می گیرد:

• **مسیر سبز:** کنترل سیستمی (بدون بررسی اسناد و ارزیابی فیزیکی کالا توسط مأمور گمرک)

• **مسیر زرد:** صرفاً بررسی اسناد توسط کارشناس گمرک.

• **مسیر قرمز:** بررسی اسناد و ارزیابی فیزیکی کالا توسط مأمورین گمرک.

بازگردانی (Revert)

کلمه "بازگردانی" در زبان فارسی به معنای بازگرداندن یا برگرداندن چیزی به حالت یا مکان قبلی است. این کلمه در فرایندها و متون مختلفی مورد استفاده قرار می گیرد، از جمله در علوم انسانی، کامپیوتر، و هنر.

بازگردانی اظهار نامه در سامانه گمرکی

مجموعه اقدامات منجر به بازگردانی مراحل گردش اظهار نامه در روند تشریفات گمرکی به مرحله سرویس ارزیابی جهت اصلاح مغایرت موجود به شرح ذیل:

۱- **قبل از ترخیص:** چنانچه در زمان انجام تشریفات گمرکی و قبل از ترخیص کالا از گمرک مشخص گردد مندرجات اظهار نامه با اسناد ارائه شده از قبیل ثبت سفارش یا فاکتور مغایر میباشد، چنانچه بر اساس قوانین و مقررات جاری از جمله قانون امور گمرکی یا قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز منجر به قاچاق نگردد، اصلاح اظهارنامه با رعایت ضوابط و مقررات و بخشنامه های گمرکی مربوطه و حسب مورد با دریافت ما به التفاوت حقوق ورودی و جریمه متعلقه؛ میسر می باشد.

مهم: در زمان ویرایش اظهارنامه کارشناس گمرک باید عملیات ثبت ویرایش کالا و متعاقباً ویرایش فرم اظهار نامه را برای هر قلم بدرستی انجام دهد در غیر این صورت مطابق پیش فرض های سیستمی مغایرت های مضاعفی ایجاد و ذخیره خواهد شد .

۲- **بعد از ترخیص:** چنانچه پس از ترخیص کالا و در مهلت ماده (۱۳۵) قانون امور گمرکی بنا به درخواست ذینفع، استعلام بانک یا سازمان توسعه تجارت مغایرت مابین اظهارنامه و مندرجات اسناد ضمیمه اظهار نامه مشاهده گردد، چنانچه بر اساس قوانین و مقررات موضوعه از جمله قانون امور گمرکی یا قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز منجر به قاچاق نگردد گمرکات اجرایی مجاز خواهند بود با رعایت سایر ضوابط و مقررات و بخشنامه های گمرکی مربوطه ضمن تنظیم صورتجلسه با امضاء معاون امور گمرکی، معاون حقوقی یا مسئول قضایی مسئول سرویس ارزیابی مسئول درب خروج مسئول بازبینی حراست و بازرسی و با نظارت و مسئولیت و موافقت بالاترین مقام گمرک اجرایی و دریافت وجوه متعلقه حسب مورد) و جرایم قانونی؛ صرفاً در خصوص موارد زیر نسبت به اصلاح اظهار نامه گمرکی اقدام لازم بعمل آورند:

الف - ارزش گمرکی مندرج در خانه های ۲۴ و ۴۲ اظهارنامه صرفاً اجزای ارزش از جمله کرایه حمل)، نوع و نرخ ارز و شرایط معامله مطابق با اسناد ضمیمه اظهار نامه گمرکی در زمان اظهار.

ب- وزن ناخالص و خالص مندرج در خانه های ۳۵ و ۳۸ اظهارنامه مطابق با اسناد ضمیمه اظهار نامه گمرکی در زمان اظهار.

ج- واحد و تعداد واحد کالا (مندرج در خانه ۴۱ اظهارنامه)، مطابق با واحد و مقدار صحیح کالا مندرج در اسناد ضمیمه اظهار نامه گمرکی ثبت سفارش و همچنین اطلاعات منشاء ارز.

د- اطلاعات مالی و بانکی (مندرج در خانه ۲۸ اظهارنامه)، مطابق با اطلاعات منشاء ارز.

مراحل اقدام گام به گام

۱- پس از وصول درخواست ذینفع نامه بانک یا سازمان توسعه تجارت گمرک اجرایی موضوع را بررسی و در صورت دارا بودن شرایط و مصادیق مندرج در این شیوه نامه صورتجلسه مربوطه تنظیم و در اتوماسیون اداری ثبت می نماید،

۲- رئیس سرویس ارزیابی نتایج و مصوبات صورتجلسه را با دسترسی اضافه کردن نظر بر روی اظهار نامه درج می نماید،

۳- جهت بازگردانی پته پلیس، در اجرای صورتجلسه مورخ ۱۴۰۲،۰۶،۰۴ منضم به بخشنامه شماره ۱۴۰۲،۷۵۷۹۷۸ مورخ ۱۴۰۲،۰۶،۰۵ مراتب به نحو مقتضی به پلیس منعکس تا نسبت به بازگردانی پته ظرف مهلت مقرر در بخشنامه، اقدام لازم صورت پذیرد،

۴ بازگردانی و حذف بیجک توسط درب خروج ،

۵- لغو مجوز بارگیری توسط درب خروج ،

۶- بازگردانی اظهار نامه به مرحله کارشناس سالن توسط مسئول سرویس ارزیابی (حسب مورد)

۷- اصلاح اظهار نامه توسط کارشناس و تایید نهایی اظهار نامه با رعایت کامل ضوابط و مقررات،

- ۸- در صورت خطای سیستمی در خصوص مهلت اعتبار ثبت سفارش، معاون امور گمرکی گمرک اجرایی یا به دستور صریح ایشان از دسترسی عدم بررسی ثبت سفارش اقدام لازم را بعمل آورد،
- ۹- در خصوص اصلاح اطلاعات مندرج در خانه ۲۸ اظهارنامه پس از لغو مجوز بارگیری توسط درب خروج؛ با دسترسی «ویرایش نوع پرداخت» توسط رئیس سرویس ارزیابی، امکان انجام اصلاحات میسر می باشد،
- ۱۰- پس از انجام اقدامات لازم با رعایت کامل ضوابط و مقررات و نظارت مکفی مراحل اظهار نامه تا بیجک بین به صورت کامل در سامانه انجام پذیرد،
- ۱۱- گمرکات اجرایی نسبت به ثبت و نگهداری اطلاعات اظهارنامه های ویرایش شده و یک نسخه صورتمجلس مندرج در بند شماره (۱) مراحل اقدام گام به گام اقدام تا در صورت پیگیری دفاتر ستادی و یا کاربرینی های دوره ای ارائه گردد،
- تبصره** - بدیهی است در خصوص سایر موارد نسبت به اعلام به دفتر بازبینی اقدام شود.
- مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این شیوه نامه بر عهده بالاترین مقام گمرک اجرایی خواهد بود.